

ĐỘC THOẠI DÀI CỦA GESHE POTOWA (1027-1105)

Con kính đánh lễ bậc Đạo Sư ba lạy!

Kể từ vô thủy, chúng con đã trầm luân trong đại dương khổ não của ba vòng luân hồi, vì chúng con không nhận ra chính bản tâm mình. Chúng con không nhận ra chính tâm mình vì những che chướng. Những che chướng đến từ việc không biết đến tích lũy công đức. Không biết tích lũy vì thiếu niềm tin. Chúng con thiếu niềm tin vì không nhớ nghĩ đến cái chết.

Bây giờ, chúng con lo sợ nỗi khổ của luân hồi, chúng con muốn chứng ngộ giải thoát và toàn trí, chúng con phải nhận ra bản tâm. Để nhận ra bản tâm, chúng con phải tịnh hóa những che chướng. Để tịnh hóa những che chướng, chúng con phải tụ hội những tích lũy. Để tụ hội tích lũy, chúng con phải có niềm tin. Nhưng niềm tin chân thật sẽ không khởi lên nếu chúng con không nhớ nghĩ đến cái chết.

Khi bạn thật sự nhớ đến cái chết và nghĩ rằng không còn gì khác hơn là Pháp sẽ giúp bạn, bạn sẽ không còn chú ý đến bất kỳ hào nhoáng nào của thế gian. Chính lúc đó, bạn không còn tham muốn ngay từ sâu thẳm trong trái tim bạn về vật chất hay nhu yếu phẩm. Thật sự mất tất cả chấp dính vào bạn bè và đồng nghiệp, bạn sẽ không còn cầu cạnh bất cứ ai để xin ân huệ.

Không còn tham vọng vào tuổi tác. Tôi nghĩ rằng, không có bất cứ ý nghĩ về sống còn cho đến khi bạn già nua, bạn sẽ không quan tâm đến tất cả dù bạn sẽ hạnh phúc hay đau buồn ở tuổi già, dù người khác có cung kính bạn, dù bạn có đủ thức ăn hay đồ mặc, hay dù người ta chỉ trích bạn. Bạn nên nghĩ, “Để mọi người làm như họ sẽ làm” và không có ý nghĩ về cách thức hay phương tiện của đời sống này. Bạn nên nghĩ, “Những gì xảy đến trong đời sống này rồi sẽ đến,” và phó thác cho nghiệp. Một mũi tên không thể giết hai con nai. Một con chó không thể cắn cả hai mắt cá chân bạn. bạn không thể may vá với cây kim nhọn cả hai đầu. Nếu bạn bước tới một chân và lùi một chân, bạn sẽ không bao giờ đến được nơi bạn đến. Cũng vậy bạn không thể hoàn thành cả đời sống này và đời sống kế tiếp; đời sống kế

tiếp và những đời sống tiếp theo rất quan trọng. Vì vậy, bạn phải thực hành chánh pháp một cách chân thật.

Khi bạn thực sự nhớ đến cái chết, mọi thứ sẽ như đồng cỏ khô xếp trước một con vật ăn thịt. Khi nỗi khổ luân hồi thực sự làm bạn kinh tởm, ý tưởng sẽ thường xuyên khởi lên với bạn rằng bạn không cần gì cả. Lúc đó, tâm bạn sẽ thực sự tránh xa những tham vọng đối với đời sống này, và thái độ của bạn sẽ hoàn toàn không tương hợp với bất kỳ ai. Khi tôi thấy mọi người chỉ làm những việc để trở nên to lớn và có những thứ tốt trong đời sống này, tôi hoang mang, “Mọi người đang nghĩ gì trong tâm họ?”

Nhiều người quan tâm đến tôi và cho tôi lời khuyên rằng - “Đừng giống như vậy. Bạn sẽ gặp khó khăn khi tuổi già. Giữ ít đồ vật, giúp bạn thực tập tâm linh. Bạn cần đặt và bần cung tên của chính bạn.” Với họ tôi nói lời cảm ơn; lời khuyên của bạn đối với tôi có lẽ phù hợp. Nhưng tôi không bao giờ nghĩ họ quan tâm đến tôi. Thay vào đó tôi cảm thấy chán nản và phẫn nộ - không ai trong họ nghĩ về chánh pháp. Có lẽ đúng như vậy nếu chúng ta sẽ không chết, nhưng cái chết thực sự sẽ đến. Chúng ta không biết khi nào chúng ta sẽ chết. Bạn sẽ làm gì nếu đến lúc chết bạn vẫn còn tích lũy nhiều thứ? Sau khi chết, bạn có thể thực hành chánh pháp nếu bạn được sinh trở lại làm người, nhưng bạn không biết bạn tái sanh chốn nào hay đi đâu sau khi chết.

Cái chết là chắc chắn, vậy phải quyết tâm thực hành pháp. Bạn không biết khi nào sẽ chết, vậy phải quyết tâm không trì hoãn với chánh pháp. Không điều gì khác sẽ giúp được lúc tử thần đến, vậy phải quyết tâm không chấp dính vào bất cứ gì. Hơn nữa, bạn nên nghĩ rằng bạn giống như người du hành trở về quê nhà. Cảm giác vui sướng đối với châu báu giống như khi một tử tội bị dẫn đến nơi hành quyết. Bạn nên như thế nếu bị tổn thương tội độ. Người đời thường nói rằng:

“Nếu tôi sẽ đi nơi khác một mình,

Thì sẽ có điều gì tốt đối với việc tôi thích hay không thích?...”

Tôi tự hỏi liệu họ có hiểu điều này không và rồi tôi đâm ra chán chường. Tôi nghĩ về điều gì họ sẽ làm nếu ngày mai họ chết và cảm thấy thương cho họ.

Là những người thực hành pháp, chúng ta nên khuyên người không thực hành pháp rằng, “Đừng làm điều đó; hãy thực hành Pháp,” v.v... Chúng ta nên khuyên những người thực hành pháp là chúng sinh nên rèn luyện những phẩm hạnh cao hơn. Giữ gìn giới luật tốt hơn là thực hành sự rộng lượng, thiền định tốt hơn nghiên cứu và v.v... Rất cần thiết rèn luyện những phẩm hạnh cao hơn này.

Khi tôi nói điều này, một số người nói “khi chúng ta là những chúng sinh bình thường, chúng ta không thể phát triển những gì như chánh pháp đã dạy trong bản thân chúng ta. Bây giờ chúng ta được gọi là những người khao khát thực hành pháp.” Nếu điều này không khởi lên ngay bây giờ trong thân hữu tình của bạn, thì nó sẽ không khởi lên dù một chút nếu trong kiếp sống tiếp theo, bạn sinh làm thân chó. Cũng giống như vậy nếu sinh làm con bò, lừa, hay bàn sanh hay trong tám hoàn cảnh thiếu nhân rồi khác. Ngay cả hiện thời, bạn không thể an tâm để làm bất cứ điều gì nếu thân bạn có chút khó chịu. Vì vậy tôi nghĩ không có thời gian nào tốt hơn như bây giờ để thực hành pháp. TỰU trung lại thì thật khó để trở thành một vị Thầy hoàn thiện. Bây giờ, chúng ta phải tiếp tục những lời cầu nguyện thôi.

“Ma Vương” không có nghĩa là những hữu tình ngoại vi với vẻ đáng vẻ kỳ dị và thân hình tối tăm. Nó có nghĩa là sự bất lực trong việc phát triển những phẩm hạnh cao hơn mặc cho tự thân bạn có ý định tốt và những người đồng hành tốt. Tôi nhận ra rằng chỉ nhớ niệm cái chết là điểm then chốt để thực hành pháp thâm sâu. Nếu bạn không nhớ đến cái chết, tất cả sự lắng nghe, tư duy và thiền định và tất cả những pháp tu khổ hạnh như nhập thất ở núi, nhập thất kín, khát thực, độc cư, chỉ ăn ngày một bữa, v.v..., sẽ hướng đến việc có bao nhiêu phước đức bạn có thể gặt hái được trong đời này, bao nhiêu người sẽ cung kính bạn, bao nhiêu lợi lộc và danh tiếng sẽ đến, và những tham vọng *ngay trong đời này* mà thôi. Chúng sẽ không biến thành chánh Pháp.

“Nếu nước không chảy vào đầu ống dẫn thì sẽ không chạm được đến đáy. Nếu không đặt mũi tên vào dây cung, bạn kéo cung và bắn bằng bất cứ cách nào nhưng nó không thể đến nơi bạn muốn. Tương tự, chánh Pháp không thể trở thành con đường nếu bạn không nhớ đến cái chết.

Tôi có một số kinh nghiệm trong lúc này. Khi bạn thật sự nhớ đến từ tận trái tim bạn rằng bạn sẽ chết, bạn sẽ có thể từ bỏ đời sống này. Lần đầu tiên, bạn sẽ đặt nền tảng chân thật đối với chánh Pháp. Bạn đã đạt đến giai đoạn đầu của đạo lộ. Nước đã chảy đến đầu ống dẫn. Bạn sẽ không khó để phát triển những phẩm hạnh. Bạn có nhân tốt bên trong vì vậy bạn sẽ thực hành pháp đúng đắn và những nghịch cảnh không thể cản trở bạn. Bạn sẽ có thể thực hành theo những lời dạy trong giáo Pháp. Nếu bạn không chuyển tâm ý khỏi đời sống này, bạn có lẽ có khả năng giải thích mọi thứ được tìm thấy trong lời dạy của Pháp hay đi vào cánh cửa của thần chú bí mật đại thừa và thực hành hai pháp bất nhị hợp nhất, nhưng bạn sẽ không có gì khác với người cư sĩ bình thường.

Vì lý do này, Đức Atisa, tóm tắt ý nghĩa căn bản của tất cả lời dạy cho ba hạng người, thấp, trung bình và cao hơn. Trong những hạng người này, hạng người thấp chuyển tâm họ khỏi đời sống này và thực hành pháp vì sợ rơi vào cõi thấp ở đời sống kế tiếp. Nhưng không có phương cách giúp họ phát triển với chính họ dù là những phẩm chất của hạng người thấp. Vì hạng người này có kết nối với chánh Pháp như quy y hay phát bồ đề tâm với người bạn tâm linh, nhưng sau đó họ sẽ không gọi vị ấy là bậc thầy của họ với lòng cung kính. Họ nghĩ rằng nếu họ gọi vị ấy là bậc thầy của họ, những người khác sẽ phê bình họ, vì vậy họ giữ bí mật. Nếu có ai hỏi họ, “đó là thầy của bạn?” họ đáp, “Tôi chỉ nhận quy y và bồ đề tâm từ người đó”. Điều này là sai lầm khi hiểu rằng Quy y và Phát bồ đề tâm là gốc rễ của toàn bộ chánh Pháp, vì thế cách hiểu này là cực kỳ tội lỗi. Tôi đã tìm thấy những phẩm hạnh trong từng từ ngữ được nói ra từ những người tôi đã nhận Pháp. Chỉ có ý tưởng khởi lên với tôi rằng tôi không bao giờ mua nó bằng tiền.

Như vậy, có một số ít người chuyển tâm khỏi đời sống này. Nhiều người nói rằng họ là những vị bồ tát, nhưng tôi hoang mang rằng có thể thực sự họ chỉ tập trung cho kiếp sống hiện tại thôi. Tôi nghĩ điều gì sẽ xảy đến khi tôi chết tối nay và không bao giờ có tham vọng cho ngày mai và về sau. Chính vì vậy, tôi hiểu những điểm then chốt của Pháp. Đó cũng là lương được lớn nhất để thiền định. Tôi nghĩ điều đó cũng dành cho những người khác nhưng khi tôi bảo họ, thái độ của họ không bao giờ tương hợp với của tôi. Họ lo lắng cho tôi và tôi bị làm cho nản chí.

Nhìn chung, nếu bạn không phạm một vài sai lầm nào đó, ngay cả biết nhiều về Pháp cũng sẽ không giúp bạn. Họ lo lắng rằng tôi sẽ không hoàn thiện được những tích lũy và nói “Có phải bạn là người hết sức cực đoan?” họ hối hận đối với tôi. Có

phải chăng đó không phải là điểm đen của pháp, làm cho ai đó hối hận điều họ không nên hối hận? Kinh dạy rằng nếu bạn tùy hỷ công đức người khác đã làm, bạn gặt được một nửa công đức đó. Họ có hiểu điều đó không?

Khi tôi nói điều đó, một số người nói, “Chúng tôi không nói bạn sai; chúng tôi khuyên vì lo lắng.” Nó làm tôi buồn khổ vì những người đang lo lắng lại cho lời khuyên cho tôi. Nó chứng tỏ rằng họ không có ý tưởng khác hơn là cảm xúc đó. Tôi thấy kinh ngạc. Thực ra họ nói “Làm bất cứ điều gì có thể chỉ để bạn không thể giải thoát khỏi vòng luân hồi.” Dù rằng nếu họ quan tâm lo lắng, tôi sẽ không lắng nghe.

Tôi có kết nối pháp với một số người được cho rằng là những người đại thiên định hay học giả tôn kính với kiến thức lớn về Phật pháp. Trong số họ, khi chúng tôi kể những câu chuyện về chúng tôi, thái độ của chúng tôi không hợp nhau chút nào. Tôi cảm thấy không muốn nói chuyện thoải mái với họ và để họ nói chuyện tầm phào như họ muốn. Ngay cả những vị được cho là những hành giả thực thụ, tích góp đầy đủ thức ăn và quần áo để họ sẽ không phải dựa vào bất cứ ai, nói rằng “Tôi không muốn dựa dẫm vào ai khác cho việc ăn uống trong đời này.” Họ nghĩ họ sẽ ở tại một tu viện ở thung lũng tốt nào đó, nơi mà việc làm sai trái không khởi lên và thực hành tâm linh càng nhiều càng tốt. Không có nhiều hơn một hay hai người thực hành nghĩ rằng “Để đời sống xoay chuyển như nó sẽ là.”

Theo suy nghĩ của tôi, chúng ta chạy trốn khổ đau của luân hồi, cái mà phải được loại bỏ rốt ráo. Chúng ta làm vô số những tích lũy để đạt được kết quả, Phật quả toàn giác. Tôi nghĩ chúng ta thực hành những gì được cho là công đức to lớn nhất. Ngay cả khi bán một số đồ vật như vải len, chúng ta để người khác có được bốn hay năm đồng tiền lời mà không cần họ biết, tôi nghĩ nó sẽ mang lại công đức lớn.

Khi tôi nói như vậy, người khác bảo việc này cứ như thể nhận mất mát về mình mà không được bất cứ đền đáp nào. Sẽ tốt hơn để cho đi, họ nói. Những người thực hành pháp thực sự không mong muốn bất cứ gì được hoàn trả lại và nên vui mừng khi những người khác, được xem như đáng từ phụ, có được phần hơn. Nếu họ không làm như vậy, không có cách gì họ đạt được Phật quả. Nó cũng trái ngược với thiên định về tứ vô lượng tâm. Để chứng ngộ Phật quả, bạn có thể bố thí ngay cả thân mạng và cuộc sống nếu nó lợi ích chúng sinh, chưa đề cập đến

việc bố thí tài vật. Làm thế nào một hành giả mất ngủ vài đêm khi họ khổ sở vì mất một ít hàng hóa nhỏ để giúp người khác? Họ tạo cho chính họ hãm hại lớn. Ví dụ, khi mọi người dâng trà cho những vị tăng ở một ngôi làng vào buổi sáng, một số khác có thể nói họ có công đức và họ sẽ nghĩ họ đã làm một vài việc công quả.

Nhưng sau đó họ ở lại một thung lũng hay tu viện nào đó nơi có nhiều người cư ngụ. Họ mua những hàng hóa khi chúng có nhiều và bán đi khi chúng khan hiếm. Họ không bán khi giá đang lên hay dùng một phần tư hay một số nhỏ và phương pháp cân đo được chấp nhận; họ tiếp tục giữ đẩy giá cho đến khi họ đạt được mong ước, thậm chí không từ bỏ cho đến khi những người khác mất khả năng chi trả và không hạnh phúc và rồi hy vọng của chính họ mới được thỏa mãn. Đây không chỉ một hay hai người mà tất cả chúng sinh ở mười phương. Không chỉ một ngày, một tháng hay một năm. Họ làm trong suốt cuộc đời họ. Tóm lại, họ cảm thấy ổn nếu họ làm một vài công đức vào một buổi sáng nào đó, nhưng lại không cảm thấy khó chịu ngay cả trong một khoảng sát na cho việc tích tụ tội lỗi trong suốt cả cuộc đời. Tôi lo lắng loại tâm gì mà họ có được? Điều gì bảo đảm cho họ vậy?

Phương cách họ dùng để kiểm soát sự chấp ngã, tham muốn, không cần phải nói về họ đã tịnh hóa những ác hạnh tồn tại cố hữu hay chưa. Đầu tiên, họ chưa từng nghe đến nhân ác nghiệp chín mùi như đầu thai trong ba cõi thấp trong kiếp sau. Ngay cả nếu họ nghe được, họ không nghĩ về nó. Thay vào đó, không giảm thiểu tai tiếng xấu trong đời này và khổ đau ở đời sống kế tiếp, họ có thể hy sinh mọi thứ - thân thể, cuộc sống và chánh Pháp - nếu họ dường như có thể giàu có chút ít. Họ đáng được đối xử với lòng từ bi của chúng ta. Đó là ví dụ điển hình của sự đắm mình trong nguyên nhân của khổ.

Tôi đã thăm viếng một số tu viện hiện đại và hỏi họ có bao nhiêu người thực sự tốt ở đó. Họ nói có một vài. Khi tôi hỏi họ như thế nào, họ không nói những vị đó học hành đàng hoàng, đáng được tôn kính, đức hạnh, được phú nhiều phẩm chất hay chứng ngộ, hay họ làm lợi ích lớn lao cho người khác. Tôi hỏi những vị ấy là ai và họ nói với tôi về những cá nhân có vàng và ngọc, ngựa và gia súc, ruộng vườn và bất động sản, người có nhiều tùy tùng và đầy tớ, hay nhiều cửa cải. Họ là dòng máu trong đời sống của tu viện; một người có tên này và một người tên khác là những người tốt, họ kể. Cái mà họ gọi người tốt là người giàu có vì vậy họ chỉ có khao khát và thích thú đời sống này. Giàu có luôn luôn là dấu hiệu của sự không

hổ thẹn và tránh những ác hạnh, khổ đau hay tiếng xấu. Một tu viện như vậy không bao giờ được lập trình cho sự thực hành Pháp chân thật. Bạn nên rời chỗ đó như chim rời khỏi hồ khi đóng băng.

Nhìn chung, chấp trước và tham đắm này vào năm dục lạc dẫn đến đau khổ triền miên đến tận cùng. Do vậy, dù bạn muốn giúp người khác một chút, bạn cần kết quả đến với bạn ngay đời này và không có sự khác biệt giữa bạn và những người chưa từng quan tâm đến giáo lý Phật. Bởi thế, bất cứ ai muốn thực hành Pháp không nên mong muốn ân huệ hay đền đáp từ việc giúp đỡ người khác, người mà sau đó nghĩ rằng họ cần phải đáp lại ân huệ. Nếu họ không đáp lại, có thể bạn sẽ nổi sân và họ cảm thấy xấu hổ hay không thỏa đáng và đi lệch đường. Bất cứ ai là hành giả nên từ bỏ ngay cả việc san sẻ thức ăn cho những hành giả khác với chuỗi chấp trước vào đời này. Nếu những người khác đưa nó cho bạn, hãy dùng ăn lại. Cuối cùng, nó sẽ trở thành vòng lẩn quẩn của thức ăn rồi rốt cuộc khiến bạn mất đi chánh Pháp.

Hơn nữa, thay vì đem tâm họ đến với chánh Pháp, tất cả hành giả tích tụ giàu sang vì sợ về già sẽ trở nên tồi tệ. Họ làm cho mọi người cảm thấy ổn thỏa và tìm kiếm một sự bảo đảm nào đó. Điều này xảy đến từ việc không phát triển chánh Pháp rốt ráo. Nếu bạn tin tưởng vào Pháp, không có gì đảm bảo hơn là chánh Pháp. Nếu bạn thực hành Pháp thích hợp, bạn sẽ không lo sợ trở nên tồi tệ khi bạn già.

Nói chung, nếu chúng ta xem những ai có sự tự tin rằng họ sẽ sống cho đến tuổi già và có hoài bão làm những điều có thể giúp chính họ lúc đó, hay trong đời sống kế tiếp, chắc chắn họ sẽ chỉ kinh qua khổ đau của luân hồi mà thôi. Họ thường chuẩn bị sẵn “bảo hiểm”, hay bất cứ điều gì sẽ giúp cho ham muốn của họ ở đời sống kế tiếp. Thay vào đó, họ hành động như thể tuổi già chỉ xảy đến với họ trong đời này và khổ đau trong kiếp sau chỉ đến với những kẻ thù của họ. Thậm chí những hành giả thực hành Pháp sẽ nghĩ thông suốt điều này. Không quán chiếu Pháp, họ chỉ mang lại khổ đau trùng trùng đến mọi người xung quanh bao gồm cả chính họ. Ai có thể chịu đựng được suy nghĩ này của họ đây?

Một vài người nói họ thiếu dự phòng cho việc hành Pháp và không hành, nhưng họ tìm thấy nhiều sự chuẩn bị để phạm lỗi và rồi làm chúng theo quán tính. Điều này xảy đến là vì những Tăng sĩ giàu có trong tu viện không bao giờ quán chiếu

đến cái chết và khổ đau của luân hồi, và bạn, những người quan trọng nên đáng bị khiển trách. Tôi nói họ từ bỏ hộ gia đình nhỏ để lấy hộ khác lớn hơn. Điều họ làm là Pháp, nhưng ngã chấp của họ chặt hơn của người chủ hộ nhỏ. Đây là dấu hiệu trầm luân trong vòng luân hồi, nhưng họ không hiểu ra. Không tìm thấy nhu yếu phẩm cho việc hành Pháp là vì họ không tin tưởng Pháp. Họ lo sợ rằng hành Pháp sẽ dẫn đến khổ đau và hy vọng rằng gây ác hạnh sẽ làm họ hạnh phúc. Hy vọng có trong tay họ một vài vật nhỏ, họ nghĩ và làm bất cứ điều gì theo sự mách bảo của con tim.

Khi một vị Tiến sĩ Phật học giảng dạy những người khác về lợi ích của sự rộng lượng, tất cả họ nói của cải đều là vô nghĩa, nói những điều có vẻ rất thực. Nhưng dòng suy nghĩ trong thâm tâm lại đặt nặng vào sự giàu sang, và điều này thì thật buồn chán. Khi chánh Pháp không đi đôi với thực hành, làm sao có người muốn đến lắng nghe chúng? Đây là dấu hiệu cho thấy rằng họ đang săn đuổi việc dâng cúng vật chất, trong khi họ lại bảo, “Khất thực. Làm kinh tế. Tích góp. Nếu bạn không có một vài phẩm vật, vị Thầy sẽ không để ý đến bạn và tất cả bạn hữu sẽ nổi giận”. Những lời này trái ngược với chánh Pháp và làm tan biết sự nồng hậu.

Chắc chắn một điều là ý định và hành động phải đi đôi với nhau. Dấu hiệu cho thấy ý định tập trung vào kiếp sống này có thể được nhận biết thông qua việc làm tập trung vào những dự định cho kiếp sống này. Ý định tìm cầu giải thoát cho bản thân thì sẽ chỉ dẫn đến tổn phước, và các vị Bồ tát làm bất cứ điều gì vì lợi lạc cho chúng hữu tình. Đó là những gì họ nên xem xét khi hành Pháp. Chúng ta nên làm như được dạy trong giáo lý và giảng Pháp khi chính bản thân chúng ta đã thực hành. Nếu chúng dạy người khác mà chính chúng ta không thực hành nó đúng đắn, chúng ta như người bệnh hủi (bệnh phong) thực tập sadhana của thần garuda và không ai đến nghe.

Có những vị Tiến sĩ Phật học (Geshes) hướng tâm đến những vị sinh trưởng tốt, giàu có, tự tin, có tham vọng, có thể làm được việc, giỏi giang trong việc làm, và được kính trọng bởi bạn hữu và bà con của họ. Nhưng họ cho rằng những ai có niềm tin tìm đến Pháp vì nỗi sợ của cái chết là tham lam và không đáng tin cậy. “Vị ấy vô tích sự, nông cạn và không đáng tin cậy,” họ nói. Thêm vào việc không giúp họ, bà con, gia đình, vị Thầy, bậc Đạo sư, và bạn đồng hành của họ và cố gắng từ bỏ những vị này. Quyết đoán, giàu sang, tham vọng và có kết nối tốt là đối trọng cho việc đạt giải thoát. Những vị đang hành Pháp và khiêm tốn thì nhìn lợi

lộc, danh tiếng, tài sản và dục lạc như là kẻ thù và tội lỗi. Những vị Thầy (Geshes) xem những ai từ bỏ đời sống này là người bất lực và sẽ không giúp họ, trong khi chú tâm vào những ai giàu có, mạnh mẽ và có quan hệ tốt, không phải là người bạn tâm linh chân thật. Người bạn tâm linh đích thực như được diễn tả, “Dạy pháp mà không cần dâng cúng phẩm vật.” Như vậy họ nên chú tâm đến những ai thực hành pháp đúng đắn.

Một vị tăng tốt là người sợ hãi cái chết, siêng năng, không thích thú đời sống này và thông minh, người tin tưởng hoàn toàn vào chánh Pháp. Vì chúng ta đang vượt thoát luân hồi và chứng ngộ Phật quả hoàn toàn. Chúng ta đặt trọn niềm tin vào Đức Phật và theo đuổi Pháp Phật. Kẻ nào quyết đoán, thích cạnh tranh và tham vọng sẽ càng ngày càng rời xa Pháp Phật. Vì thế, trở nên thông thạo kể từ hôm nay trở đi nhằm tiến triển đến quả vị Phật là những gì chúng ta nên gọi là sự khát khao tìm cầu. Đây cũng là những gì chúng ta nên gọi là lòng quả quyết. Đó là điều ta nên gọi là làm tốt điều chúng ta đang làm. Khi nhắc đến hành giả, thì đó cũng là điều nên được học hỏi. Đó là bậc đáng tôn kính, và cũng được gọi là vị Thầy tốt. Chỉ với phương pháp này để chứng ngộ Phật quả tức thời. Đó là Kinh, Luật, Luận. Đó là lắng nghe, quán chiếu và thiền định. Đó cũng sẽ đem đến sự cam go, khổ hạnh và tất cả năng lực của bạn để đạt được Phật quả.

Tất cả Kinh tạng, lời giáo huấn, và Mật tạng từ *Những vàng kệ trong luật tạng* cho đến Guhyasamaja là Pháp cho từng cá nhân một. Chúng được dạy tại một thời điểm đặt biệt và những trạng thái của tâm khác nhau; không có gì được giảng dạy là không cần thiết. Tất cả Pháp đều giống nhau. Nếu chúng ta nói “Pháp của chúng tôi” và “Pháp của họ” và chỉ trích Pháp của ai đó, chúng ta sẽ sinh và cõi địa ngục, điều này được dạy trong kinh *Tám Ngàn vần kệ tôn kính*.

Thật không đúng để nói về bất cứ cá nhân nào. Tất cả Pháp được thực hành qua ý định ban đầu và chúng ta không biết ý định của họ là gì. Khi chúng ta nhìn vào người đang để tâm vào đời này, nó dường như cho thấy rằng họ chỉ muốn chinh phục mục tiêu cho đời này, nhưng một số không có suy nghĩ về ham muốn cho chính họ và làm tất cả có thể vì lợi lạc của chúng sanh khác. Cũng có người nói họ đang mang lợi ích cho người khác nhưng lại đang hoàn thành mục tiêu cho chính họ. Hoàn thành mục đích của một người cũng có thể mang lại lợi ích người khác.

Một số người nói không thể không có mong ước, nhưng lỗi lầm lại tiềm ẩn trong chính tâm họ. Một số nói bạn cần giàu sang chỉ để thực hành pháp thực sự. Nếu bạn thiếu tài sản, bạn cần cầu người khác ban ân huệ, nhưng bạn sẽ không cần đến nó nếu bạn có tài sản của riêng mình. Vì vậy, có một vài đồ vật là một viện trợ cho Pháp, họ nói. Nhưng không một ai trong họ nghĩ về cái chết. Đó là những gì một số người không vững tin vào Pháp thường hay nói. Nếu bạn không thực sự nghĩ về và niệm niệm cái chết trong tâm bạn, Pháp sẽ không bao giờ hiển lộ. Nếu bạn thực tâm nghĩ tưởng đến cái chết, không có cách nào bạn có thể chịu đựng điều đó. Ngay tại thời điểm đó làm sao bạn còn ham muốn tích lũy điều gì?

Một số đáp lại rằng họ sẽ dùng tài sản họ cho đến khi họ chết, và sau đó ai muốn có thể lấy nó. Điều này chính xác cái mà tôi gọi người đang hướng tâm vào đời này. Họ có thể có chính tài sản của họ và không cần cầu xin ân huệ của người khác, nhưng chắc chắn không có hành giả nào sẽ thực hành tốt hơn họ làm bây giờ. Một người cần đặt để một số thử thách gay go để đạt Phật quả toàn tri. Khi bạn mua một hòn đá quý lớn, bạn cần đặt chính tiền, vật thể chấp và một số lượng giá trị thặng dư vào. Sẽ không cần nói thêm ý nào nữa.

Khi bạn gặp bậc Đạo sư đức hạnh, tâm bạn giống như biến thành Pháp thân. Bây giờ là lúc tìm kiếm bậc Đạo sư như vậy, nhưng một số lại nói “Điều gì tốt sẽ xảy ra khi nhìn bậc Đạo sư làm? Tốt hơn là làm giả thiền tập.” Nhiều người nói theo cách này. Bạn cần tích tụ vô số công đức để gặp một bậc Đạo sư, bạn sẽ phát triển Định thông qua phước lành của bậc Đạo sư. Vì thế, bạn sẽ nhận ra bản tâm và chứng ngộ Phật quả. Nhưng một số khác mong muốn không bị chỉ trích hơn là để đạt Phật quả.

Nhìn chung Pháp không đến từ khao khát và quả quyết. Pháp tùy thuộc vào niềm tin, tinh tấn và trí tuệ bát nhã. Những ai hội tụ quanh Thiện tri thức (bạn tâm linh) nên ở đó để xem họ có thể hướng tâm họ đến Pháp nhiều hay ít, không phải để xem ai là người khao khát nhất, quả quyết nhất và ai là người giả mạo nhất.

Có một số người khi bậc thầy tâm linh vì lòng từ bi ban những lời dạy thâm sâu, không gọi là đó là từ bi, nhưng nếu vị ấy dâng cúng phẩm vật thì họ bảo vị ấy có lòng từ bi. Thời buổi này, họ chỉ trích những ai đi tìm bậc Đạo sư và lời khai thị cốt lõi. Khi một số vay mượn hai giả (lúa), những ai quan tâm đến người này sẽ nói,

“Công việc đang tiến triển ở đằng kia. Bạn nên đi đến đó đi. Trong khi đó, tôi sẽ chăm sóc nhà cửa của bạn cho.” Nhưng điều đó là sai.

Và rằng chúng ta sẽ phải từ bỏ mọi thứ tốt phía sau và đi một mình thì hình như không giống với những gì thường được nghe, không biết chính xác dù nó đúng hay sai. Thật rõ ràng để thấy ở hiện tại có những người mở toang mắt của họ ra và tuyệt đối bỏ lại mọi thứ phía sau và đi. Tuy nhiên, những người khôn ngoan, quả quyết và tham vọng thì không cảm nhận được điều này. Dù người vị cao niên đã 80 tuổi đều có tham vọng trong kiếp này. Tất cả những ai có khuynh hướng nông cạn hành động vì hạnh phúc ngắn ngủi thường có ít nghị lực. Bạn có thể nói bạn sẽ không hạnh phúc khi bạn lớn tuổi, nhưng nếu bạn chỉ hành động cho tham vọng vào đời này, bạn sẽ có ít hạnh phúc cho kiếp sau.

Một số nói bạn không thể đề cập đến cái chết khi thảo luận. Nếu bạn không nói về cái chết khi thảo luận thì bạn sẽ nghĩ bạn sẽ không chết. Những ý nghĩ khởi lên chỉ lo cho đời sống này, vì vậy bạn nghĩ “Hôm nay tôi sẽ làm điều này. Ngày mai tôi sẽ làm điều kia. Năm tới tôi sẽ làm điều này. Tôi sẽ làm điều đó khi lớn tuổi.” Đó là những ý nghĩ chỉ cho đời này. Các hành giả nên làm ngược lại và không thêm vào tính bất tử trong thảo luận của họ. Rồi thì bạn làm chuẩn bị tốt cho cái chết. Tâm của chúng ta nên thư thái lúc chết. Chúng ta nên từ bỏ mọi thứ tốt trong cuộc sống này lại và ra đi, do đó, giàu sang ở thế gian không tương thích với một hành giả. Bây giờ chúng ta say mê người thế tục và họ ao ước chúng ta trở lại. Nhưng đối nghịch với thế gian nghĩa là thay vì say mê họ, chúng ta nên quay lưng của chúng ta lại với họ. Chỉ không lập gia đình không hưởng sẽ giúp được. Bạn phải quay lưng lại với bát phong.

Tích tụ công đức nghĩa là tâm của bạn trở thành Pháp, không phải bạn là người được cung kính hay có y phục tốt. Bạn có thể bình phong hủi, đui mù với tay và chân bị cắt bỏ, y phục của bạn bị xé rách tồi tệ không ai có thể cầm nắm chúng, nhưng nếu tâm bạn trở thành Pháp, đó gọi là tích lũy công đức.

Ngày nay, mọi người dường như gọi những người giỏi giang trong việc tích trữ nhiều của cải là người quý ông và quý bà có tính cách tốt. Nhưng tôi đã thấy nhiều vị có của cải tích lũy và sau đó chết. Ngay cả những con vật cũng biết làm sao tích lũy của cải -những con voi ma mút biết rất giỏi làm sao thu thập nắm cục, con ong

biết tích lũy mật, chuột lang làm tổ bằng rơm và loài chim thì biết xây tổ. Thay vì nếu bạn có tâm tốt, bạn sẽ không tái sinh thành loài quỷ đói, và khi tái sinh ở cõi khác, bạn sẽ không bị nghèo, như được dạy trong Kinh *Bát nhã ba la mật đa*.

Chúng ta ca ngợi khi mong cầu vật chất khi tuổi già đến nhưng nó tốt hơn nên gieo hạt giống cho vụ mùa lâu dài ở cùng mức độ này đối với sự thực hành Pháp đúng đắn. Để nói bạn hiểu Pháp là nói bạn biết cách làm sao chứng ngộ Phật quả. Từ ngữ không phải là kim chỉ nam. Thay vì nói bạn có kiến thức về đạo lộ, nó tốt hơn dẫn thân và con đạo lộ và đi. Nếu bạn không bắt đầu thực hành ngay bây giờ, bạn có lẽ nghĩ rằng bạn sẽ thiền định sau khi bạn có tất cả chuẩn bị của bạn, nhưng lúc đó sẽ không bao giờ đến. Bạn sẽ dành cả cuộc đời để chuẩn bị.

Một số người nói rằng Mật tạng và Luật tạng không bao gồm với nhau, nhưng họ đã hiểu nhầm. Nếu điều gì xảy đến và không thích hợp trên căn bản Thần chú, thì nó không phải Luật tạng. Nếu điều gì xảy ra trái với Luật tạng, nó là dấu hiệu không phải là thần chú bí mật. Thu hoạch vụ mùa trong mùa thu, bạn phải đôi khi tưới ẩm cánh đồng và đôi khi bạn phải canh tác và đào rãnh. Trong khi làm như vậy, bạn chú tâm với tất cả nỗ lực và những rãnh có lợi ích cho vụ mùa thu hoạch.

Thầy là người biết pháp giỏi nói với tất cả tình thương yêu. Lúc đầu họ không thực hành Pháp vì sợ chết. Họ nghiên cứu và học tập, suy nghĩ rằng họ nên tránh ít nhất chỉ trích của mọi người, được cung kính và được gọi là thầy giáo, bậc trưởng thượng, tỳ kheo, hay bậc Thầy. Sau đó, những người quản lý và bên trong tu viện sẽ được ân huệ từ họ. Họ thọ đại giới và làm ra vẻ bậc tôn kính đặc biệt vì vậy mọi người sẽ gọi họ là những hành giả. Đầu tiên họ họ nghiên cứu kinh điển nhiều, lãnh thọ một ít lời khai thị cốt lõi và sau đó nói họ thực hành thiền định. Họ dùng nhiều phương cách khác nhau để đạt vị trí cao hơn trong cấp bậc hơn người khác và có vương miện yêu dấu rồi cảm thán, “Một vị thầy thật tuyệt vời!” những bậc Thầy như vậy chủ tâm vào hứng khởi của danh tiếng và thiếu nhân và duyên (điều kiện) giải thoát khỏi luân hồi.

Điều gì tốt vị Thầy đã học trong Pháp mà không phải là thuốc giải năm độc? Những gì có thể chữa lành bệnh tật mà không thể chữa trị bằng thuốc? Những gì sẽ được quan tâm cao, quản lý tốt và làm cho bạn nếu bạn không dập tắt mong muốn của chính bạn và phát triển sự tin chắc vào kết quả của nghiệp sâu hơn?

Điều gì sẽ làm bạn đáng kính trọng nếu bạn không chán ghét vòng luân hồi và dục lạc? Ai có thể đánh lừa tấm gương của nghiệp quả Tử thần? Điều gì sẽ là tốt đẹp khi một vị Thầy không có dù một chút bồ đề tâm hay lòng vị tha và tham muốn thực sự của tam lợi lộc? Bạn sẽ cử ra ai là người giúp đỡ và làm bạn với bạn trong lúc buồn rầu khi bạn kinh qua dị thực quả của hành động sai trái của bạn như sự khổ đau? Bạn nên có ý tưởng khác nhau và tránh theo đuổi dục lạc thế tục của đời sống này nhưng bạn lại không. Bạn đã không làm những gì dù bạn có khả năng phát triển Pháp trong chính bạn hay cho bất cứ ai khác. Bạn không cố gắng hướng thái độ bạn ngay tức khắc và đó là lỗi lầm. Bạn nên như bậc tôn kính Sadaprarudita (Ngài Thường Đề Bồ Tát), không muốn gì cả chỉ Phật quả.

Một mặt chúng ta làm cho cuộc sống này quan trọng nhất và mặt khác lại muốn thực hành Pháp sẽ không tốt đâu, nhưng không ai sẽ lắng nghe. Nếu bạn không nhớ niệm cái chết, bạn sẽ làm bất cứ gì có lợi nhất cho cuộc sống này, bạn sẽ giả vờ rất tin tưởng và rất nhiệt tâm với bậc Thầy. Thật khó lường, điều này làm phiền bạn.

Văn kệ “Rất khó đạt được, nhàn rồi và nguồn cung...” nên biết như thế là đủ, nhưng không ai nhận ra điều đó. Họ thậm chí không theo đuổi Pháp. Họ hy vọng công đức của Pháp từ kiến thức trần tục của họ. Đó là lỗi lầm sâu xa nhưng họ không hiểu. Họ đáng thương cảm.

Nếu bạn không quay tâm bạn tránh xa đời sống này, sợ hãi bị tội tệ hơn khi về già sẽ ngăn chặn bạn khỏi lòng vị tha. Dù giữ giới luật, bạn cũng phải không có tham muốn, nhưng sợ bị tội tệ về già phát sinh tham muốn. Vì vậy không loại trừ tham muốn đời này, bạn sẽ không hoàn thành tích lũy, vì nó rất quan trọng từ bỏ đời sống này, tôi nói ba lần. Điều này chứa tất cả điểm cốt lõi của pháp. Đây là cách bạn nên phân biệt giữa luân hồi và niết bàn. Tất cả khao khát vĩnh hằng bắt đầu với điều này. Điều này triệt tất cả lỗi lầm. Nền tảng của tất cả hỷ lạc và điềm lành phải đặt vào điều này. Nó rất quan trọng từ bỏ tất cả ý tưởng đời này. Bạn không có cơ hội nếu bạn không làm. Chúng là những gì bạn nhận tất cả khổ đau vì vậy bạn phải triệt bỏ chúng bất cứ cách nào bạn có thể.

Trước khi chúng ta bắt đầu thực hành Pháp, không ai trong chúng ta, những hành giả, có chấp trước vào giàu sang và tài sản, và chúng ta ít khi mong mỏi cho những ai gần gũi. Chúng ta không muốn chú ý đến công việc hay nhiệm vụ. Nhưng một khi ai đó đi vào Phật pháp, họ làm với khao khát trần tục là quan trọng nhất. Họ xuất hiện khi có công việc nhỏ nhoi và tại thời điểm giảm thiểu sự tiêu xài. Dù họ không làm được việc khác, họ lan truyền tiếng nói, nói xấu và mang vác điềm gỡ. Ít nhất, họ hành động như người truyền tin. Họ kiểm soát quá chi tiết về tài sản của họ, và khi làm kinh doanh, họ sẽ đi theo hướng gây khó đối với bất cứ ai khác. Khi thực hành Pháp, điều gì họ nghĩ là giàu có. Họ chỉ làm những gì đáng lý ra họ không nên làm. Cũng vì không nhớ niệm đến cái chết.

Nếu bạn thực hành Pháp đúng đắn, kẻ thù bạn sẽ yêu mến bạn. Nó sẽ làm cho tất cả những ai gần gũi bạn cảm nhận tốt. Tất cả chư Phật và Bồ tát ban phước làm thỏa mãn mong ước của hết thầy bậc Thầy và những người bạn tâm linh. Chư thiên và hộ pháp sẽ làm tròn tất cả khao khát của bạn, và tất cả chú tâm của bạn sẽ hoàn thành như bạn mong muốn. Vì vậy hiểu rằng tâm của bạn trở thành pháp là điểm quyết định nhất. Bạn phải biết cách mang tất cả lời Phật dạy và các loại kinh điển tác động vào tâm bạn. Những ai hiện tại bằng hay cao hơn địa vị của bạn đồng trang lứa, người lỗi lạc và nổi tiếng, bây giờ có lẽ dường như xuất chúng nhưng họ cũng sẽ chắc chắn chết. Khi họ chết, sẽ không có gì khác nhau.

Để nói một cách tổng quát và kết thúc lời độc thoại này, chúng ta không nên có hối hận lúc chết. Khi chúng ta bị tác động mạnh của cơn bệnh chết người và biết chúng ta sẽ không khỏi được, rất trẻ để nói, "Tôi không có dự định ra đi giống như vậy. Tôi có vài điều tốt hơn để làm. Nếu con ma già này không chết, tôi thật sự sẽ thực hành Pháp chân thật." Vì vậy, cho than vào đốt cháy ngọn lửa tham dục bây giờ không còn giúp được gì. Chúng ta lang thang trong vòng luân hồi nhưng có cơ hội giác ngộ Phật quả. Đời sống ngắn ngủi này sẽ nhất định chấm dứt. Cho nên chúng ta phải từ bỏ đời sống này và thực hành Pháp chân thật.

Mặc dù, tôi không nghĩ nó sẽ giúp bất cứ ai, tôi không thể giúp nhưng nói điều này cho chính tôi. Nếu điều này không xuất phát sâu thẳm trong tâm, hãy phạt tôi.

Độc thoại dài của bậc thầy Potowa, chứng cứ cơ bản để thực hành Pháp.

